

Čj.: USTR – S 2- 1/2012

Praha, 8. ledna 2013

Počet listů: 11

Přílohy:

Zápis z 1. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 3. 1. 2013, 15.00 hod.

Přítomni:

Rada Ústavu:

MUDr. Naděžda Kavalírová, Petruška Šustrová, Jan Zahradníček, PhDr.
Emílie Benešová, Mgr. Lukáš Jelínek, Mgr. Michal Uhl

Ústav pro studium totalitních režimů:

Mgr. Daniel Herman, Lucie Včeláková

Hosté: plk. PhDr. Eduard Stehlík, PhDr. Zlatuše Kukánová

N. Kavalírová přivítala přítomné a zahájila jednání nové Rady Ústavu. Požádala o nové číslování jednání Rady Ústavu od čísla 1. neboť se jedná o nové pětileté období Rady.

P. Šustrová oznámila, že si bude jednání Rady nahrávat.

M. Uhl navrhl doplnění programu: za bod 2) Volba předsedy a místopředsedy Rady nový bod 3) Změna Jednacího řádu Rady, a nový bod 5) Problematika digitalizace.

Hlasování: 6 – pro (jednomyslně)

Program jednání:

1. Uvítání nových členů a vzájemné představení se
2. Volba předsedy a místopředsedy Rady
3. Změna Jednacího řádu Rady Ústavu
4. Představení vedení Ústavu a Archivu
5. Problematika digitalizace
6. Různé

Hlasování: 6 – pro (jednomyslně)

Ad 1.) Uvítání nových členů a vzájemné představení se

N. Kavalírová požádala přítomné o krátké představení se.

Ad 2.) Volba předsedy a místopředsedy Rady

D. Herman ocitoval čl. 2 Jednacího řádu Rady Ústavu.

E. Benešová se po svolení přítomných ujala slova a navrhla za předsedkyni P. Šustrovou.

J. Zahradníček uvedl, že dokud není Rada kompletní, navrhuje prozatímní vedení Rady – předsedkyni N. Kavalírovou a místopředsedu L. Jelínka.

M. Uhl uvedl, že nejdříve se zvolí předseda a následně místopředseda.

E. Benešová dala hlasovat nejprve o návrhu J. Zahradníčka – zvolit předsedkyní Rady N. Kavalírovou

Hlasování: 2 – pro (N. Kavalírová, J. Zahradníček), 4 - se zdrželi (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová)

: E. Benešová dala hlasovat o návrhu – zvolit předsedkyní Rady. P. Šustrovou:

Hlasování: 4 – pro (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová), 2 - se zdrželi (N. Kavalírová, J. Zahradníček)

P. Šustrová dala hlasovat o návrhu J. Zahradníčka - zvolit místopředsedou Rady L. Jelínka:

Hlasování: 6 – pro (jednomyslně)

Usnesení: 01/01/2013

Rada Ústavu provedla volbu předsedy Rady a místopředsedy Rady aklamací.

Rada Ústavu zvolila

- a. předsedkyní Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Petrušku Šustrovou

Hlasování: 4 – pro (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová), 2 - se zdrželi (N. Kavalírová, J. Zahradníček)

- b. místopředsedou Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Mgr. Lukáše Jelínka

Hlasování: 6 - pro (jednomyslně)

Ad 3.) Změna Jednacího řádu Rady Ústavu

P. Šustrová zahájila rozpravu ke změnám Jednacího řádu Rady Ústavu.

Rozprava:

P. Šustrová navrhla změnu čl. 5 bod 1 na „Jednání Rady je veřejné“, protože zápisy z jednání Rady, které jsou umístěny na webové stránky Ústavu, jsou nedostatečné a požádala ostatní členy Rady o vyjádření.

M. Uhl uvedl, že se jedná o významný krok k demokratickému pojetí vedení takovéto instituce. Současně uvedl, že k jednotlivým bodům budou mluvit pouze členové Rady.

L. Jelínek souhlasí s navrženou změnou, že jednání Rady bude veřejné s doplněním změny v bodě 1, že Rada může v konkrétních odůvodněných bodech zvolit též formu neveřejného jednání, případně uzavřeného jednání bez přítomnosti ředitele ústavu a osoby provádějící zápis; v takovém případě provádí zápis Radou pověřený člen Rady.

D. Herman upozornil na obtíže spojené s touto změnou a dal k uvážení posečkat s tímto krokem a rozhodovat se nad tím teprve na základě získané vlastní zkušenosti se stávajícím modelem zasedání.

P. Šustrová navrhuje doplnit čl. 5 bod 14 „jednání Rady se nahrávají a nahrávka je zveřejněna na webových stránkách Ústavu“.

M. Uhl doplňuje, že v případě neveřejných a uzavřených jednání Rady se zvukový záznam nepořizuje.

M. Uhl navrhuje doplnit mezi čl. 4 „podklady pro jednání Rady Ústavu jsou zasílány členům Rady Ústavu 7 dní před termínem jednání Rady“.

E. Benešová navrhuje doplnit čl. 4 bod 1 „Nově zvolené členy Rady Ústavu svolává na 1. jednání Rady ředitel Ústavu nejpozději do 10 ti kalendářních dnů od jejich zvolení“. Dále navázala na požadavek M. Uhla a navrhuje doplnit větu v čl. 4 bodu 4 „a to zpravidla 7 dní před stanoveným jednáním Rady Ústavu“.

Hlasování: 6 - pro (jednomyslně)

P. Šustrová dala hlasovat o navržené změně čl. 5 bod 1 – Jednání Rady je veřejné; Rada může k jednotlivým bodům programu přizvat jiné osoby; Rada může v jednotlivých konkrétních bodech zvolit též formu neveřejného, případně uzavřeného jednání bez přítomnosti ředitele Ústavu a osoby provádějící zápis. V takovém případě provádí zápis pověřený člen Rady.

Hlasování: 4 – pro (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová), 2 – proti (N. Kavalírová, J. Zahradníček)

E. Benešová navrhuje změny Jednacího řádu Rady Ústavu:

- čl. 5 bod 4 se vypouští „ v nejbližším možném termínu“ a nahrazuje se „do 10 kalendářních dní“.
- čl. 5 bod 10 doplnit doprostřed věty za „členové Rady“ „ a ředitel Ústavu“.
- čl. 5 bod 14 se vypouští „před příštím jednáním“ a nahrazuje se „po skončeném jednání“.
- čl. 5 bod 14 v poslední větě se vypouští „na Ústavu“ a nahrazuje se „ve spisovně Ústavu“.
- čl. 5 bod 14 zní „ Zápis vyhotovuje pověřený zaměstnanec Ústavu, který se účastnil zasedání Rady, a to nejpozději do 7 kalendářních dní po jednání Rady a zašle jej k vyjádření všem členům Rady. Zároveň je zápis umístěn na webových stránkách Ústavu s tím, že zápis nebyl Radou schválen. Po jeho schválení nejpozději na dalším jednání Rady Ústavu bude zápis na webových stránkách vyměněn. Zápis je trvale uložen ve spisovně Ústavu. Jednání Rady Ústavu se nahrávají. Po každém jednání Rady zveřejní pověřený pracovník Ústavu zvukový záznam z jednání na webových stránkách Ústavu, a to bez jakýchkoliv úprav či zásahů do autenticity záznamu. Zvukové záznamy z jednání Rady jsou uloženy v ABS“.

P. Šustrová v diskusi navrhla změnu

- čl. 5 bod 1 se ve čtvrté větě vypouští „schválit přizvání jiných osob“ a nahrazuje se „přizvat jiné osoby“.

Hlasování: 4 – pro (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová), 2 – proti (N. Kavalírová, J. Zahradníček)

E. Benešová navrhuje změnu v čl. 8 bod 1 a bod 2

- čl. 8 bod 1 se vypouští „do konce druhého čtvrtletí“ a nahrazuje se „do konce února“.
- čl. 8 bod 2 se vypouští „do konce třetího čtvrtletí a nahrazuje se „do konce března“.

Hlasování: 6 – pro (jednomyslně)

J. Zahradníček žádá, zda by mohli členové Rady dostat nové znění jednacího řádu. P. Šustrová žádá, aby byl na web Ústavu umístěn také Jednací řád v platném znění, tj. se zapracovanými postupnými změnami.

Ad 4.) Představení vedení Ústavu a Archivu

Rada hlasovala o přítomnosti plk. PhDr. Eduarda Stehlíka, 1. náměstka ředitele Ústavu, a PhDr. Zlatuši Kukánové, ředitelky ABS.

Hlasování: 6 – pro (jednomyslně)

P. Šustrová požádala E. Stehlíka o krátké představení se a vznesla dotaz k Plánu činnosti Ústavu na rok 2013, kdo schvaluje projekty uvedené v Plánu činnosti, zda existují oponentury.

E. Stehlík uvedl, že původně při vzniku Ústavu někteří zaměstnanci přinesli svá témata, nyní však o zadání rozhodují ředitel odboru, který kontroluje také plnění jednotlivých úkolů.

P. Šustrová vznesla dotaz, kdo schvaluje projekty a jakou procházejí oponenturou.

E. Stehlík sdělil, že oponentury schvaluje vedoucí oddělení, ředitel odboru a v konečné fázi 1. náměstek.

E. Benešová vznesla dotaz, zda se Vědecká rada Ústavu vyjadřuje k projektům.

E. Stehlík sdělil, že Vědecká rada se pravidelně vyjadřuje k projektům a Plánu činnosti, který je poté s jejími doporučeními předkládán Radě Ústavu.

M. Uhl uvedl, že skladba projektů je nejasná a není reprezentativní. Ne všechna období jsou proporčně podchycena. Dále uvedl, že je nepřiměřeně dlouhá doba jednotlivých projektů a prezentace projektů by se měla publikovat i v odborných časopisech, ne jen v popularizačním časopise Paměť a dějiny, které vydává Ústav.

P. Šustrová konstatovala, že Ústav neměl propouštět erudované historiky.

E. Benešová uvedla, že se domnívala, že po nástupu E. Stehlíka na pozici 1. náměstka se proporcionalita témat určitě zlepší a doba projektů zkrátí, ale v Plánu činnosti Ústavu na rok 2013 se to neodrazilo.

E. Benešová vznesla dotaz, zda E. Stehlík schvaloval či zahajoval některé projekty uvedené v Plánu činnosti na rok 2013. Výzkumné projekty mají mít určité náležitosti, strukturu, měl by být zpracován projektový záměr, stanoveny hlavní a dílčí cíle, uvedeni řešitelé, způsoby prezentace projektu. Jsou tyto projektové záměry zpracovávány? Protože z těch uvedených v Plánu činnosti to nevyplývá - např. u projektu oral history je uvedeno, že

bude zpracováno 50 nahrávek a to je velmi neurčité. Chybí konkrétní jména pamětníků a hlavně témata. Dále vznesla dotaz, na základě čeho probíhá spolupráce s uvedenými spolupracujícími institucemi na jednotlivých projektech.

E. Stehlík sdělil, že u každého projektu je to rozdílné, někde jsou uzavřeny smlouvy o spolupráci, někde je to osobní kontakt řešitele projektu, někde studium materiálu v uvedené instituci. U projektu oral history je dopředu těžké jmenovat konkrétní pamětníky, neboť občas se díky osobním kontaktům či spolupráci nad jinými projekty podaří natočit neplánované rozhovory s pamětníky, kteří byli „objeveni“ dodatečně.

L. Jelínek souhlasí s poznámkou M. Uhla, že chybí proporčnost jednotlivých období a také se změnou konceptu zpracování jednotlivých projektů, kdy je projekt napasován na konkrétního pracovníka a pak dochází k zastavení projektu kvůli odchodu pracovníka s Ústavu. Dále vznesl dotaz, zda má E. Stehlík zmapovaná „bílá místa“ s tím, že do budoucna budou témata zpracovávána.

E. Stehlík uvedl, že o takovýchto bílých místech ví a v současné době pracuje na nástinu témat a projektů (včetně stanovení priorit), kterými by se měl Ústav v následujících letech zabývat. Uvedl i konkrétní témata vztahující se k II. a III. odboji (struktury moci – organizace, personální obsazení), přehledy odbojových skupin a organizací (opět včetně personálií). E. Stehlík nastínil i plánovaný srovnávací projekt II. a III. odboje (ve dvou reprezentativních, obrazově bohatě vybavených svazcích). Uvádí, že mu chybí některé stěžejní práce a srovnání termínů, například fundamentální práce ke 3. odboji.

L. Jelínek uvedl, že je potřeba, aby se hledala témata, která budou zpracovávána, a k těm se hledali lidé, a ne aby se hledali lidé se svými projekty.

P. Šustrová se domnívá, že po téměř pěti letech práce ÚSTR by byla na místě celková rekapitulace.

M. Uhl shrnul rozpravu k Plánu činnosti s tím, že je potřeba restrukturalizace a specifikace jednotlivých projektů, jejich náplň, výsledky a náklady na ně.

E. Benešová vznesla dotaz, proč není Ústav na seznamu vědeckých institucí (v.v.i.), nezpracovává alespoň některé projekty formou grantů a připravuje se tak o možnost získat finanční prostředky na jejich řešení a následné čerpání institucionální podpory. S tím souvisí i to, že ani jedno z periodik vydávané Ústavem není na seznamu recenzovaných nebo impaktovaných periodik. Přitom na webových stránkách Ústavu je uvedeno, že SI je recenzované periodikum, ale v Plánu činnosti se uvádí: „...tak abychom mohli při první příležitosti zažádat o jeho zařazení na seznam recenzovaných odborných periodik.“

Úkol pro ředitele:

- na příštím jednání Rady předložit podklady, aby mohla být podána žádost o zařazení SI na seznam recenzovaných periodik
- na příštím jednání Rady předložit podklady pro zařazení Ústavu na seznam v.v.i. a zahájil v tomto smyslu jednání.
- E. Benešová – institucionální podpora v těchto případech není malá, což je v době škrtů podstatné.

Hlasování: 4 – pro (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová), 2 – proti (N. Kavalírová, J. Zahradníček)

P. Šustrová požádala ředitele Ústavu v rámci rekapitulace činnosti Ústavu o vypracování a předložení následující materiálů:

- 1) předložit seznam všech projektů, na kterých ÚSTR pracoval v letech 2008 – 2012 včetně výčtu jejich garantů a termínů jejich ukončení
- 2) v případě prodloužení nebo změny projektu, uvést důvody, které k tomu vedly
- 3) u každého projektu popsat jejich plánované výstupy v jednotlivých letech a uvést zda byly plněny. V případě neplnění uvést důvod
- 4) popsat jakým způsobem bylo v uvedeném období kontrolováno plnění plánovaných výstupů, popř. změny metodiky těchto kontrol

Termín: přespříští jednání Rady

Hlasování: 6 - pro (jednomyslně)

P. Šustrová navrhla spojit bod 5) Problematika digitalizace se stávajícím bodem 4) Představení vedení Ústavu a Archivu.

Ad 4.) Představení vedení Ústavu a Archivu + Ad 5.) Problematika digitalizace

P. Šustrová požádala ředitelku ABS Z. Kukánovu, aby se krátce představila. Po představení Z. Kukánové vznesla dotaz, proč je digitalizace v Ústavu a ne v ABS tak jako to mají ostatní archivy.

Z. Kukánová uvedla, že takto je to nastaveno zákonem č. 181/2007 Sb., § 4 bod d Ústav převede bez zbytečného odkladu převzaté dokumenty do elektronické podoby.

E. Benešová uvedla, že již několikrát se řešil rozpor co je dokument a co je archiválie. Závěr však je, že Archiv převzal všechny dokumenty a archiválie, a tedy náležejí do péče ABS. Vzhledem k ochraně archiválií by tedy digitalizace měla být přímou součástí ABS. I na

veřejném senátním slyšení zaznělo z úst ředitele Archivní správy dr. Úlovce, že péče o převzaté dokumenty a archiválie náleží do působnosti ABS a ve zprávě Archivní správy (dr. Růžek) je vyjádřeno přesvědčení, že digitalizace by měla být z mnoha důvodů součástí organizační struktury ABS, ke stejnému závěru došla i komise v roce 2010. Dále vznesla dotaz, proč odbor informatiky a digitalizace spadá v organizační struktuře Ústavu pod náměstka pro ekonomiku a provoz. Pokud se týká Plánu činnosti na r. 2013 uvedla, že je tam uvedena celá řada poněkud zvláštních úkolů a vznesla dotaz na ředitelku ABS – co je např. „autonomní informační systém kanceláře ředitelky Archivu“.

Ředitel Ústavu uvedl, že organizační zařazení digitalizace považovali při tvorbě organizační struktury za servisní činnost, a proto byla takto zařazena.

M. Uhl vznesl dotaz, zda výklad zákona č. 181/2007 Sb., byl dán Ministerstvem vnitra.

D. Herman uvádí, že když on nastoupil, bylo to takto nastaveno.

E. Benešová uvedla, že je to pouze interpretace zákona, není to výklad. Dále uvedla, že digitalizace a hlavně ukládání popisných metadat je odborná archivní činnost, kterou by měli provádět archiváři. Za servisní činnost lze považovat např. správu HW, SW, apod., ale ne vlastní digitalizaci.

P. Šustrová uvedla, že výklad zákona neexistuje, jediným výkladem zákona, který je možný, je pouze rozsudek soudu.

E. Benešová požádala o předložení smluv a dohod o spolupráci mezi ÚSTR a ABS v elektronické podobě do 7 dní po jednání Rady.

Hlasování: 6 - pro (jednomyslně)

E. Benešová dále uvedla, že po prostudování ředitelovy Koncepce dalšího rozvoje Ústavu, za 2 roky jeho působení nedošlo k žádným organizačním změnám v ÚSTR ani ABS ve smyslu zajištění efektivity a stability obou institucí. Ředitel Ústavu by se měl pokusit vytvořit novou organizační strukturu a převedení digitalizace z Ústavu na ABS by mělo být zásadním důvodem k provedení změny organizační struktury obou institucí, přičemž další organizační změny nejsou vyloučeny.

D. Herman znovu ocitoval zákon č. 181/2007 Sb., § 4 bod d) "Ústav převede bez zbytečného odkladu převzaté dokumenty do elektronické podoby", což pokládá za zákonný rámec, v němž je nutno se pohybovat. Po diskusi navrhl, že je možné nechat vypracovat právní expertizu k zákonu č. 181/2007 Sb.

L. Jelínek uvedl, že by požádal oddělení legislativní a právní o vypracování právní analýzy k uvedenému zákonu č. 181/2007 Sb., § 4 bod d.

Z. Kukánová uvedla, že převod digitalizace z Ústavu pod ABS je svázáno s finanční otázkou, kdy by vznikla komplikovaná situace s převodem zaměstnanců z Ústavu na ABS a došlo k zatížení finančních prostředků ÚSTR i ABS i s ohledem na kolektivní smlouvu a vyplácením odstupného zaměstnancům Ústavu.

M. Uhl uvedl, že právníci musí najít dohodu k jednotlivým krokům převodu,

D. Herman potvrdil sdělení Z. Kukánové, že se jedná o ekonomickou provázanost kapitoly, kdy takovéto kroky nejsou jednoduché a je nutno je projednat s MF. Jde o změnu Organizačního řádu, jde o změny tak rozsáhlé, že by bylo lepší je prokonzultovat s těmi, kdo k nim mají co říci.

E. Benešová uvedla, že se jedná o náročnou a problematickou situaci, která by byla ku prospěchu věci a požádala ředitele o vypracování úkolu.

Úkol pro ředitele:

- ředitel by měl navrhnout základní řešení,
- kolik lidí pracuje na digitalizaci, na jakých úkolech (pracovní náplně jednotlivých pracovníků) a k čemu směřuje digitalizace

Termín: příští jednání Rady

J. Zahradníček uvedl, že chápe nové členy Rady, že se chtějí seznámit s problematikou, ale že pokud něco funguje a je dobře nastavené, tak proč to měnit či rušit. Vidí v návrhu osobní zájmy některých lidí z archivnictví, kteří chtějí odtrhnout Ústav od Archivu. Kromě toho k této rozpravě nejsou základní zprávy a podklady a požádal o ukončení rozpravy.

E. Benešová uvedla, že kdyby to fungovalo tak, jak má, nebyla by vedena tato rozprava.

M. Uhl shrnul rozpravu v následujícím usnesení:

Usnesení: 02/01/2013

Rada ústavu ukládá řediteli Ústavu vypracovat studii proveditelnosti přesunu digitalizace z Ústavu pod ABS, včetně delimitace pracovníků.

Termín: konec února 2013

Hlasování: 4 - pro (L. Jelínek, M. Uhl, P. Šustrová, E. Benešová), 2 – se zdrželi (N. Kavalírová, J. Zahradníček)

Ad 6.) Různé

P. Šustrová vznesla dotaz na činnost Platformy evropské paměti.

D. Herman krátce zrekapituloval vznik a založení Platformy Evropské paměti pro nové členy Rady a informoval o její činnosti. Platforma EP pracuje na dvou základních projektech:

- 1) putovní výstava „Totalita v Evropě“, která byla zahájena v září 2012.
- 2) čítanka evropských dějin která bude obsahovat vzpomínky svědků totalit a bude koncipována jako učební pomůcka pro školy v Evropě.

P. Šustrová navrhuje, aby se členové Rady blíže seznámili s činností ÚSTR a ABS přímo na pracovišti, provedli jakousi „exkursi“ budovou v Siwecově ulici. Termín byl domluven na 17. ledna ve 13.00 hodin.

P. Šustrová se souhlasem členů Rady požádala ředitele, aby Ústav členům Rady nadále posílal Informace o činnosti v dosavadní podobě den před zasedáním Rady.

Úkol pro ředitele – do příštího zasedání předloží ředitel podrobnou strukturu digitalizačního pracoviště s popisem náplně práce jednotlivých zaměstnanců.

D. Herman předložil členům Rady doplněnou informaci k podání ing. Fižové : „Finanční úřad pro Prahu 1 ve Zprávě o daňové kontrole (čj: 388735/12/001982108725, ze 16. 8. 2012) podle ustanovení § 88 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů konstatoval, že při kontrole investiční akce 155V012009120 „Ochrana okapových žlabů a svodů proti zamrznání na objektu Na Struze“ nezjistil porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech a konstatoval, že "ABS jako organizační složka státu se porušení rozpočtové kázně nedopustila".

P. Šustrová nechala hlasovat o doplněné informaci.

Hlasování: 6 - pro (jednomyslně)

Úkol pro ředitele – do příštího zasedání Rady připravit přehled zákonů a analogických institucí jiných zemí s tím, jak jsou tyto zákony dlouhé.

V závěru jednání předsedkyně Rady P. Šustrová poděkovala všem zúčastněným za účast a jednání Rady Ústavu ukončila.

Návrh programu:

- 1) Verifikace zápisu j 1. jednání Rady
- 2) Informace o činnosti (zaslat den předem elektronicky)
- 3) Smlouvy mezi ÚSTR a ABS
- 4) V.v.i.
- 5) Recenzní řízení Securitas Imperii (SI)
- 6) Různé

Další jednání Rady Ústavu se bude konat 22. ledna 2013 od 15. 00 hod.

.....
Petruška Šustrová

Předsedkyně Rady Ústavu pro studium totalitních režimů